

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

19. Cur fida vxor, in diuinis litteris ceruę comparetur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

dula res est zelotypia, & tam in iniurias, quàm in vindictas iustas prona. Aliud est suspicari, aliud periclitari. In claris periculis, tutissimum est vxori maritus asyllum; ad quod sapienter matrona Mediolanensis procum reiiciendo confugit; vti & Lacæna.

Acuratæ quoque fidei argumentum est, quod idem Plutarchus narrat. *Hieron Syracusanus tyrannus ex inimico audiuit primum, sibi fatere animam. Quamobrem commotior ad uxorem, inquit, cur non commonuisti? At illa, vt quæ modesta foret, puraq; Quoniam, inquit, ita viris omnibus os olere opinabar. Quàm pauca fæminæ in hac sunt ignorantia, & opinione? nimirum experientiâ aliud doctæ, quod nescirent, si viris suis fideles essent. Sed necesse est, earum perfidiâ, fidem castarum commendari; quæ transgressæ non sunt, cùm transgredi potuerunt; egregieque docent, quantum sit matrimonij bonum, fides marito seruata; dum adulteræ ostendunt, quantum sit matrimonij malum fides violata. Vtræque ergo in exemplum proponuntur; sicut olim Caia Cæcilia Tarquinij Prisci regis Rom. vxor, singularis modestiæ, probitatis, & industriæ femina, Lanificij peritissima, quæ velut idea veræ matris familias habita fuit. Et ideo institutum est, vt noua nuptæ, ante januam mariti interrogatæ, quanam vocarentur; Caiam esse se dicerent C. Titij, plurimæque vellent Caiæ nominari.*

Talem qui nactus est coniugem, meritò pluris etiam hoc nomine, æstimat, quia videt se, inter multas sequiores, fidelem, hoc est, rem raram acquisuisse. De qua Sapiens ait: *Sit tibi vxor, sicut cerua charissima, & gratissimus hinnulus.* Est enim amor cerui ac ceruæ singularis. Velocissimi sunt ad inuicem opitulandum. Castè, & non nisi secretò congregiuntur. Post conceptum, congressu abstinent. Felle carent: quo pacto olim, in connubijs, Iunoni pronubæ sacrificantes fel eximebant & abijciebant, ad charitatem coniugum significandam, vt scribit Plutarchus. Interim ceruæ mari suo fidæ sunt. Nam, vt Nemesianus canit: *Cerua matrem sequitur.* Ceruus autem pro compare sua acerrimè duellat. Tale est coniugium fidorum;

Ddd 3 inter

XVIII

Valer. Max.
lib. 10.

XIX.

Prou. 5. 12.

inter quos amor mutuus; auxilium mutuuum; verecunda castitas: nihil amarum: ardens & amabilis constantia.

XX.

Plutarch. in
Lycurgo.

Adeste igitur, o coniuges, & bonum hoc matrimonij colite, seruate fidem, quam spondidistis. Non ea ita difficilis est, vt seruari non possit; non ita rara, vt non seruetur. Apud Spartanos adulterium fuit inauditum. Hinc hospiti sciscitanti: *Quæ esset pœna, apud Spartiatas, in adulteros constituta?* Respondit Geradas: *Adulter, hospes, non inuenitur apud nos.* Quæ subiciente; *Quid si inuentus sit?* *Taurum*, inquit, *luit ingentem, qui capite traiecto Taygetum bibat ex Eurota.* Obstupescente illi ac dicente: *Qui existat bos tantus?* ridens Geradas: *Qui, inquit, adulter existat Lacedamone?* Vxor Hieronis, vel, vt alij volunt, Gelonis regis Siciliae, paullo prius à nobis laudata, si omnes feminas haberet pares, tamen pares, apud nos, viri non reperirentur. Pudor est igitur nostro seculo, à Spartanis superari, & pudor noster est honor Spartanorum. Chiorum feminae tantæ erant castitatis, vt neque adulterium, neque illegitimum concubitum ibi accidisse vnquam proditum memoria fit. Quin & in Germanorum olim feminis, mira fuit pudicitia: nulla spectandi illecebra: nulla conuiuorum ratio: rara in tam numerosa gente adulteria: cuius conuicta muliere, resectis capillis, nudata, coram propinquis, maritus, deus exactam, toto vico verberibus agebat. Profligata pudicitia nulla venia: non ætas, non forma, neque connubium corruptis conciliare poterat. Nemo tamen vitia videt; id enim corrumpere seculum, & corrumpi arbitrabantur. Sic rursus mulieres maritum accipere, vt vnum corpus, & vnam vitam. Nec ulla cogitatio ultra, nec longior cupiditas: tanquam matrimonium amarent, non maritum. Plus apud illos boni mores valuerunt, quam alibi bona leges. Hæc antiqua Germania fuit. Noua plane nunc est Germania, postquam ab antiquis moribus recessit: cui columba illa seducta non habens cor potest comparari. Nimirum aliter viuere nostra ætas cœpit, postquam cœpit aliter vestiri. Immo aliam vitam, alius habitus est secutus, vt seculum in leuitatem declinans, luxum & luxuriam ipso etiam externo amictu profiteretur. Et sunt, pro dolor, feminae, quæ exteras quaedam mulieres imitatae, nec ipsas satis mammæ tegunt; vt apparent

Cælius lib. 13.
cap. 7.
Sab. lib. 2.
En. 6.

Osee. 2.